

Kyläturvallisuustyötä Pudasjärvellä

Kylävara-hankkeen webinaari 11.4.2025

Sinikka Mosorin
Palvelusuunnittelija, hankkeet ja järjestöyhteistyö

SIJAINTI JA ALUE

Pohjois-Pohjanmaan koillisosassa,
Iijoen keskijuoksulla.

Pinta-ala 5 867 km², josta vesistöjä 229 km².

Ouluun on matkaa 87 km, Rovaniemelle 154 km ja
Kajaaniin 187 km.

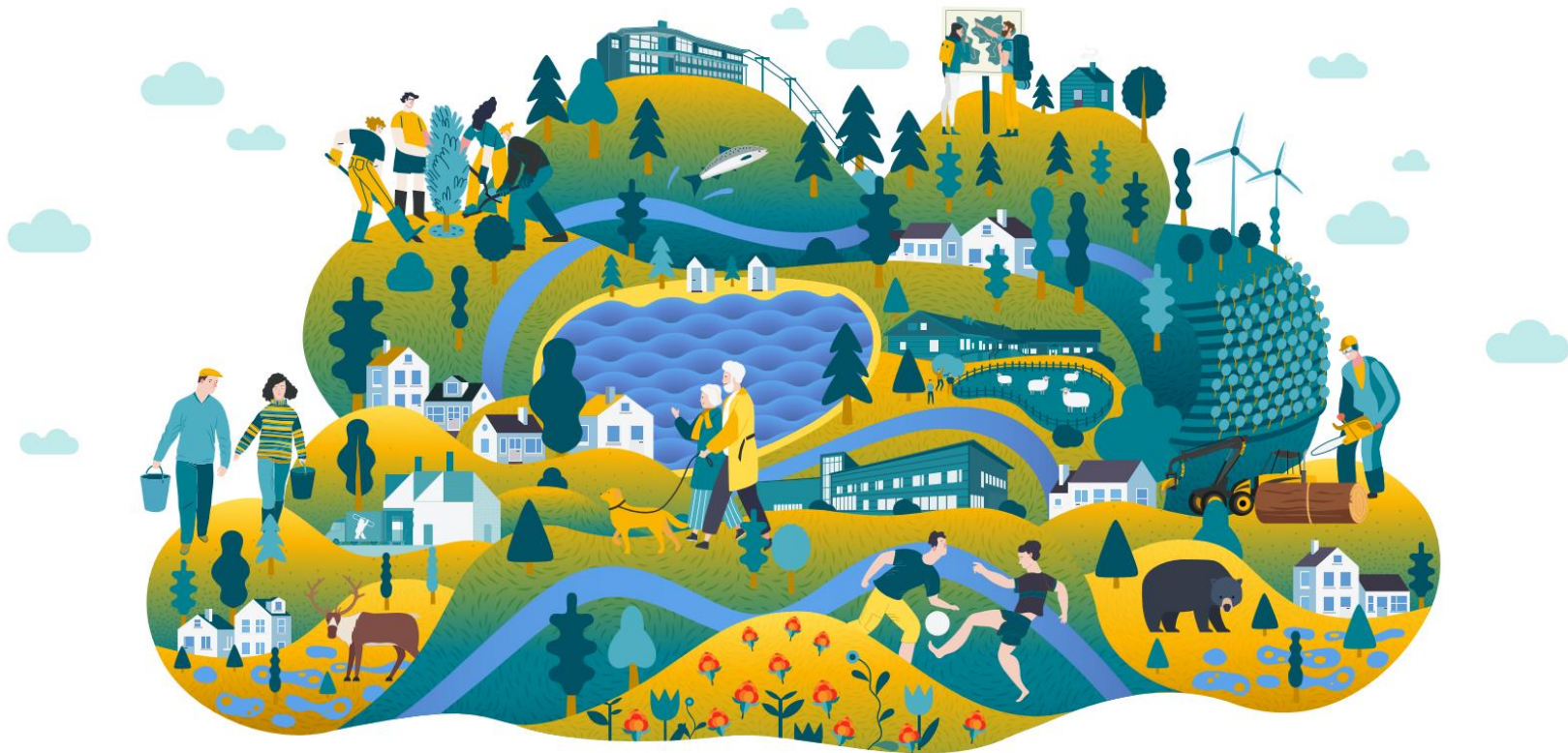
Naapurikuntia ovat pohjoisessa Ranua ja Posio, idässä
Taivalkoski ja Suomussalmi, etelässä Puolanka ja Utajärvi
sekä lännessä Oulu ja Ii.

≡PUDASJÄRVI≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

PUDASJÄRVI ON AITO LUONNONLÄHEINEN KYLIENSÄ KAUPUNKI, JOKA PERUSTAA MENESTYKSENSÄ OMIIN VAHVOUKSIINSA

ASUKASLÄHTÖISET JA MONIPAIKKAISUUTTA TUKEVAT PALVELUT

"Merkityksellistä terveellistä elämää"

ELINVOIMAISET KYLÄT

"Eiä ihmeessä"

PALVELEVA KUNTAKONSERNI

"Avoimuuden kulttuuri ja yhteisöllinen oppiminen"

PUUTEOLLISUUS JA UUSIUTUVA ENERGIA

"Hirsirakentamisen perinnöstä puutuotteiden edelläkävijäksi"

ELÄMYKSELLINEN LUONTOMATKAILU JA MONIPUOLINEN ELINKEINORAKENNE

"Elämme luonnosta"

≡PUDASJÄRVI≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ

2. ELINVOIMAISET KYLÄT

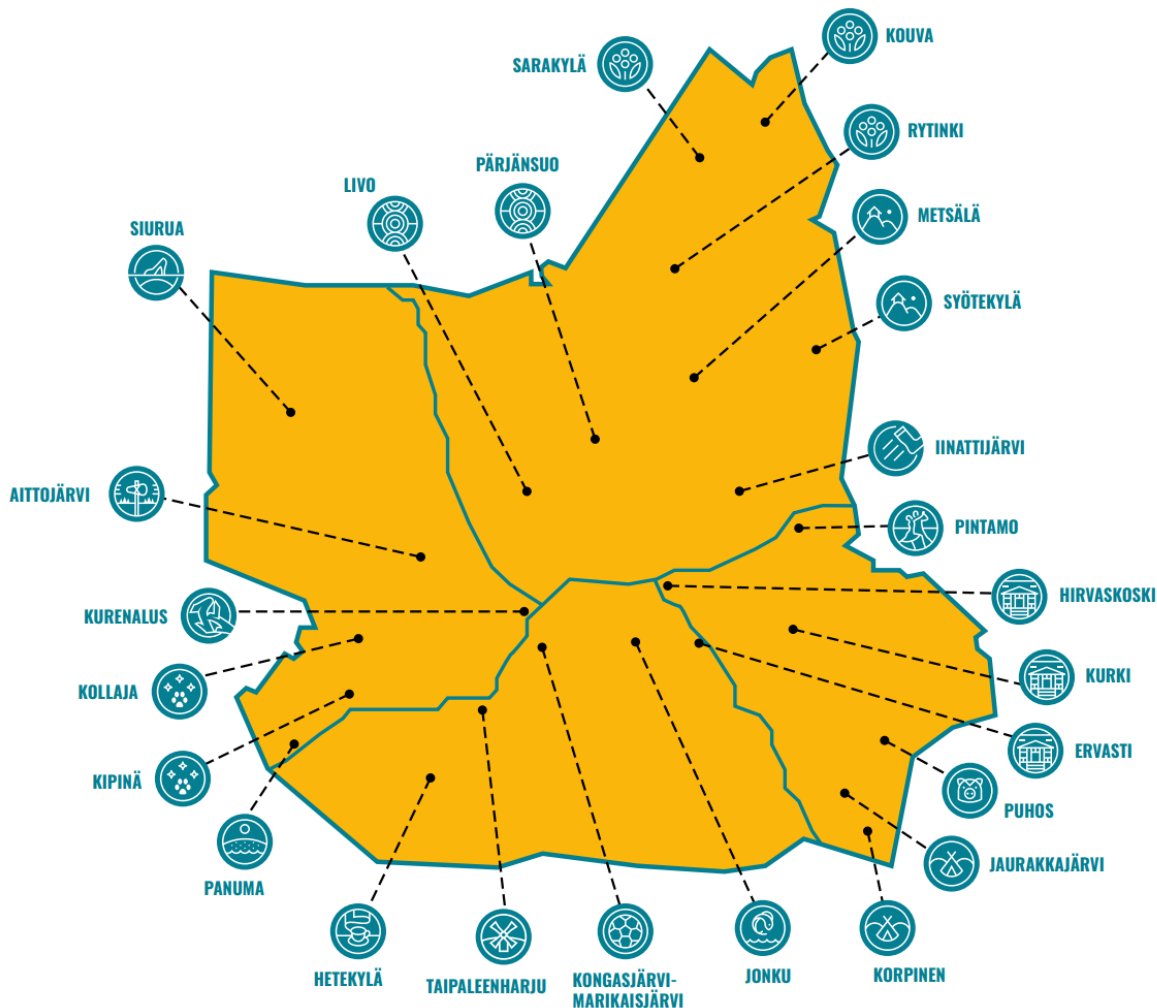

- Pudasjärvi on kylämyönteisyyden edelläkävijä ja ymmärtää kylien merkityksen laajassa pitäjässä.
- Olemme **houkutteleva** monipaikkaisen asumisen kohde, jossa **yhteydet ja palvelut** toimivat.
- Elinvoimaiset kylät ja uudet liiketoimintamallit pohjautuvat **paikallisiin vahvuuksiin ja perinteisiin**.
- Kaupunki tukee kylien omaehtoista yhteisöllistä toimintaa ja rakentaa kumppanuuksia kylien kanssa.
- Maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella **edistämme** asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia kylillä.

TAHTOTILA 2030

Pudasjärvi on aito luonnonläheinen kyliensä kaupunki, joka perustaa menestyksensä omiin vahvuuksiinsa.

Kehittäminen aina päätöksen teon kautta uudeksi toimintamalliksi, käytänteeksi, suunnitelmapohjaksi tms.

Yhteisövaliokunta antaa
ohjausesityksen
kaupunginhallitukselle

Kaupunginhallitus
päättää

Valtuusto päättää

Sopimukset, suositukset ja ohjeet sekä yhteistyöstä saatavat vinkit ohjaavat kylien kanssa tehtävää työtä ja sen kehittämistä **– Näin luodaan pohjaa resilienssin vahvistumiselle**

- Pohjois-Pohjanmaanliiton järjestöneuvottelukunta
- Pohjois-Pohjanmaan alueen kuntien hyvinvointisopimus
- Pohde / mm. järjestöyhdyshenkilön kautta tehtävä maakunnallinen yhteistyö Teamsin erilaisissa ryhmissä
- Pohjois-Pohjanmaan kylät ry
- Suomen kylät ry
- Pudasjärven kaupunkistrategia

Oulun Seudun Leaderin kautta tukea kehittämiseen ja käytännön toteutuksiin

Yhteistyön kehittämistä pitkään ja suunnitelmallisesti

Aikoinaan eri hankkeiden kautta kylien kehittäminen lähti liikkeelle kaupungin vakituisen henkilöstön kanssa.

Teknisen toimen puolella on tehty useita varautumiseen liittyviä hankkeita vuosien varrella.

Useamman kunnan Arjen turvaa –kumppanuushanke voitti kansainvälisen palkinnon. Lisäksi mm. työllisyyttä edistävillä hankkeilla (ESR) on ollut suunnitelmallinen jatkumo Kerttu ja Kauko -hankkeesta Laavu -hankkeen kautta nyt käynnissä oleviin hankkeisiin. Jokainen näistä hankkeista on omalta osaltaan tuonut merkittävästi uutta sisältöä ja menetelmiä **osallisuuden**, **hyvinvoinnin** ja työllisyyden edistämiseen.

Kaikille avoin kyläneuvosto-ilta perustettiin

⇒ Luontevaa yhteistyötä, kun ollaan tuttuja jo pitkältä ajalta

Kaupungin tukien haku yhdistettiin yhdeksi hakukerraksi ja kokonaisuudeksi kerran vuodessa

⇒ Hakemusten ja vaadittavien liitteiden kautta kaupungille saadaan tietoa yhdistystoimijoiden tekemästä ja suunnitteilla olevista toimista.

⇒ Yhteyshenkilörekisteri, jossa mm. puheenjohtaja ja viestintävastaavat

Kyläturvallisuuden kehittämisen uudempi kausi

Liikkeelle lähdettiin elokuussa 2022 kutsumalla Kyläturvallisuus 2025 –hankkeen projektipäällikkö Pekka Rintala Livolla pidettyyn kyläneuvostoon.

Kutsuttiin hankkeen loppuseminaarissa puhunut Mira Koponen Pohjois-Savon kylät ry:stä kyläneuvoston vieraaksi syksyllä 2023. Kylien vastaanotto oli hyvä ja kaikki mukana olleet kylät ilmoittivat heti illan päätteeksi lähtevänsä mukaan asian kehittämiseen.

Esa Erkkilä kertoi Vapepan/SPR:n toiminnasta ja yhteistyömahdollisuuksista kyläneuvostoissa. Pidettiin palaveri ja siitä se ajatus sitten lähti.

Valmisteltiin yhdessä yhdistystoimijoiden kanssa kyläturvallisuussuunnitelma-pohja, johon mallia haettiin valmiina olevista. Tehtiin pudasjärveläisten kylien näköinen ja niiden tarpeista koostuvat kokonaisuus.

Eteneminen

- Kaupungin varautumistyöryhmä toteaa, että kylät on pidettävä mukana valmistelussa olleessa varautusmisohjelmassa.
- Kylille lähetettiin pyyntö tehdä määräajassa kyläturvallisuussuunnitelmat samalle pohjalle.
- Valmiit suunnitelmat on lähetetty Pelastuslaitokselle sekä Vapepalle.

Pudasjärven kyläturvallisuuden –valmistelurahahanke

Rahoitus: Oulun Seudun Leader / Älykkäät kylät –konsepti; **valmisteluraha**, koulutushanke, investointihankkeet

Aika: 2/2024 – 2/2025

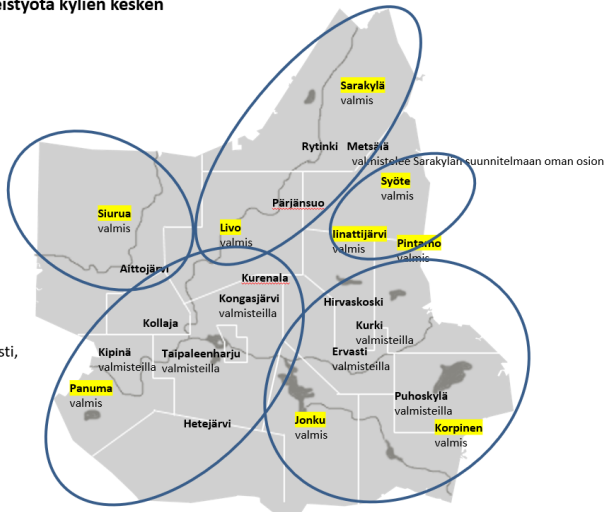
Kokonaisuuden hahmottamiseksi ja tarpeiden koostamiseksi:

- ⇒ Sähköinen kysely (Webropol) kyläturvallisuuden tilanteesta sekä kehittämis- ja investointitarpeista kaupungin viestinnän ja markkinoinnin palvelusuunnittelijan kanssa yhdessä.
- ⇒ Kyläkierros syksyllä 2025

Kyläkierros syksyllä 2025

Kyläturvallisuusalueet - yhteistyötä kylien kesken

- Siurua, Aittojärvi
- Livo, Pärjänsuo, Yli-Livo, Sarakylä, Rytinki, Metsälä
- Syöte, Iinattijärvi, Pintamo
- Panuma, Kipinä, Kollaja, Hetekylä, Taipaleenharju, Marikaisjärvi-Kongasjärvi
- Korpinen, Puhos, Jonku, Ervasti, Kurki, Hirvaskoski

Kyläkierroksen illat, kokoontumispaikat ja kutsutut kylät:

24.9.2024 klo 17–19 Kuren kylätalo: Hirvaskoski, Ervasti, Korpinen, Kurki, Puhos ja Jonku

30.9.2024 klo 17–19 Siuruan kylätalo (Vanha Ahosen kauppa): Siurua ja Aittojärvi

17.10.2024 klo 17–19, Iinattijärven Koivukartano: Syöte, Iinattijärvi ja Pintamo

4.11.2024 klo 17–19 Livon koulu: Livo, Pärjänsuo, Sarakylä ja Metsälä

7.11.2024 klo 17–19 Marikaisjärven toimitalo: Kipinä, Hetekylä, Marikaisjärvi, Panuma ja Taipaleenharju

Koulutushankkeen tavoitteena on lisätä omaehtoista varautumista koulutuksen keinoin Pudasjärven alueella. Osa koulutuksista tapahtuu etänä, osa paikan päällä tai hybridinä. Hanke on jaettu erilaisiin koulutuspaketteihin, joiden tarve on kartoitettu valmistelurahan avulla.

- Ensiaputaidot, uskallus auttaa, hädässä olevan ihmisen pelastaminen turvallisesti, vahinkojen minimointi onnettomuustilanteessa, tietoa ensiapupakkauksista, kotiapteekin lääkevarastosta
- Lasten, erityisryhmien ennakkoiva opastaminen sekä ikääntyneen väestön turvallisuuden tunteen lisääminen ja turvaan saattaminen
- Alkusammutus
- Puhtaan veden saannin turvaaminen (puhtaan veden saannin turvaaminen, veden puhdistus, kaivojen puhdistaminen)
- Luonnonantimien kerääminen ja valmistus
  - kasvit (myrkyllisten kasvien tunnistus, luonnon kasvien hyödyntäminen ruoanlaitossa, tulehdusten ja haavojen hoidossa)
  - marjat (käsittely, säilöntä, valmistaminen)
  - sienet (sienestäminen, sienien tunnistaminen, käsittely ja valmistus)
  - kalat (kalastus, käsittely, valmistaminen ja säilöminen)
  - riista (käsittely, säilöminen, valmistaminen)
- Ruoan valmistus sähköttämänä aikana erilaisilla välineillä
- Resilienssin vahvistaminen
- Kyberturvallisuus, tietoturvallisuus ja hybridi vaikuttaminen
- Liikunnan lisääminen ja fyysisen kunnon kasvattaminen arjen askareiden varmistamiseksi ja henkisen kestävävyyden lisäämiseksi
- Itsepuolustus
- Ampumakoulutus
- Maastotaidot käytännössä, erilaisten maasto olosuhteiden huomioiminen, petoeläinten kohtaaminen, evakuoitintireitit ja kohtaamispaikat
- Väliaikaisen suojan tekeminen luonnon materiaaleista
- Maastoajo mönkijällä
- Maastoajo moottorikelkalla

Investointien osalta on ilmennyt tarvetta seuraaville asioille:

- Viestivälineet yhteydenpitoon kylän alueella tilanteessa, jossa matkapuhelinverkot eivät toimi: Kyläradio, päätelaite ja käsipuhelimet ym. asiaan liittyvä
- Varavirtalähteet USB-liitännällä, mobiililaitteet, patteriradiot
- Ilmoitustauluja, joihin voi kiinnittää ohjeistusta ja infoa
- Aggregaatit ja varavoimakoneet, halontekovälineet ja -koneet
- Tulisijan tms. ei sähköllä toimivan lämmitysmuodon hankkiminen
- Alkusalustusta
- Polttoaineen säilyttämiseen kalustoa
- Siirrettävät kylmä- ja lämpölaitteet
- Tavarankuljetukseen soveltuvaa kalustoa
- Ruoan valmistukseen ja säilömiseen tarvittavia tavaroita ja kalustoa, välineet ruokahuoltoon
- Juomavesivarastot ja -astiat, puhtaan juomaveden varmistamiseen tarvittavia välineitä, kaivojen puhdistukset ja testit Oulunkaaren ympäristölupaviranomaisten laboratoriossa
- Väliaikaiseen majoittamiseen tarvittavan tavarankalustusta (vaatehuolto, varavälineet ja vuodevaatteet, patjat, viltit, suojat, avaruuspeitot, kuivakäymälät, varavalot, talvimajoitukseen sopivat teltat yms. väliaikaismajoitukseen soveltuvat suojat, muut tavarat)

Kylät (kyläyhdistykset tai kylää edustava yhdistys), jotka ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen kyläturvallisuuden koulutushankkeeseen mukaan lähdöstä:

- 1) Iinattijärvi / Iinattijärven kyläseura ry
- 2) Jonku / Jongun alueen kyläyhdistys ry
- 3) Kipinä / Kipinän kyläseura ry
- 4) Kollajanniemi / Kollajanniemen kyläyhdistys ry
- 5) Kongasjärvi-Marikaisjärvi / Kongasjärven kisapojat ry
- 6) Korpinen / Korpisen kyläseura ry
- 7) Kurki / Kuren maa- ja kotitalousnaiset ry
- 8) Livo / Livokas ry
- 9) Panuma / Panumajärvi ry
- 10) Pintamo / Pintamon kyläseura ry
- 11) Puhos / Puhoskylän kyläseura ry
- 12) Sarakylä / Sarakylän alueen kyläseura ry
- 13) Siurua / Siuruan kylä ry
- 14) Syöte / Syötteen kyläyhdistys ry
- 15) Taipaleenharju / Taipaleenharjun kyläseura ry

Tulossa

- Valmistellaan hankehakemus Oulun Seudun Leaderille Pudasjärven kyläturvallisuuden koulutushankkeeseen
- Investointitarpeisiin tarvitaan erillisiä hankesuunnitelmia.
- Jatketaan teemailtoja tarpeen mukaan.

**Jatketaan yhteistyötä eri asioiden parissa
kylien ja yhdistystoimijoiden kanssa.**

KIITOS

≡PUDASJÄRVI≡

VAIN
HYVIÄ
SYITÄ